

תורה אור • מגילת אסתר • מאמר 9

ובבואה לפני המלך אמר עם הספר וגו'

”וכאשר באה אל המלך, אמר בספר”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/9](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/9)

1 ובכואה לפני המלך אמר עם הספר וגו'. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שית אלפי שנין הוי עלמא

וחד חרוב שהוא בכחי מנוחה שאין בו עליות וירידות

"וכאשר באה לפני המלך, אמר בכתב" וגו'. והנה אמרו רבותינו ז"ל: "העולם מתקיים ששת אלפים שנה, ואלף אחד הוא חרב"; מצב זה הוא בחינת מנוחה, שאין בה עליות וירידות;

כי כל ימות עוה"ז שית אלפי שנין הן בבחינת ירידות ועליות הן בנשמות הן בגופות שכמה פעמים היו ישראל בשלוח ואח"כ ירדו כו'.

כי כל ימי העולם הזה, ששת אלפים שנה, הם בחינת ירידות ועליות, הן בנשמות והן בגופים; פעמים רבות היו ישראל בשלוח, ואחר כך ירדו וכו'.

2 והנה ירידה צורך עליי [עלייה] היא ועלייה זו בכללה נחלקת לשתיים שהן ארבע. דהיינו שתיים לנפשות

שהן ג"ע [גן עדן] התחתון והעליון. ושתיים לגופות שהם ימות המשיח ותחיית המתים.

והנה, הירידה היא לצורך עלייה, ועלייה זו בכללותה נחלקת לשתיים שהן ארבע: שתיים לנשמות — גן עדן התחתון וגן עדן העליון; ושתיים לגופים — ימות המשיח ותחיית המתים.

ועל עליות הללו נאמר ילכו מחיל אל חיל שיש כמה מיני מדרגות שונות בעליות הנפשות.

ועל העליות האלה נאמר: "ילכו מחיל אל חיל", שכן בעליות הנשמות יש מדרגות רבות ושונות.

3 וכמה מיני היכלות בית הנשים ובית הנשים שני ג"ע [גן עדן] תחתון וג"ע [וגן עדן] עליון. ויש נהר די נור

המפסיק בין עליות

ו[יש] סוגים רבים של היכלות: "בית הנשים" ו"בית הנשים השני" — גן עדן התחתון וגן עדן העליון. ויש נהר של אש (נהר דינור) המפריד בין העליות;

כי בעליות הנשמה מבחינה זו לבחינה ומדרגה אחרת למעלה הימנה טובלת בנהר די נור שהוא בחי' המבטל ומשכח מעלתו הראשונה להחשיבה כלא וכאין בכדי שתהא בבחי' בטול והתכללות בעלייה אחרת שלמעלה הימנה.

כי בעליית הנשמה מבחינה זו לבחינה ולמדרגה אחרת, גבוהה ממנה, היא טובלת בנהר של אש. נהר זה הוא הבחינה שמבטלת [אותה] ומשכיחה ממנה את מעמדה הקודם, כדי שתחשיב אותו לאפס ולאין, וכך תהיה בביטול ובהתכללות בעלייה אחרת, גבוהה ממנה.

4 וכמ"ש ובזה הנערה באה אל המלך ובה הוא העמוד שבין עולם לעולם שבו ועל ידו נכללות הנשמות להיות בבחי' בטול כי זה השער לה' כו'.

כמו שנאמר: "ובזה הנערה באה אל המלך". "ובזה" הוא העמוד שבין עולם לעולם, שבו ועל ידו הנשמות נכללות ונמצאות במצב של ביטול; כי "זה השער לה'" וכו'.

וכן עד"ז בעליות הגופות לימות המשיח ותח"מ [ותחיית המתים]. אבל וחד חרוב הוא אלף השביעי שבו תכלית השלימות של כל העליות עד שאין עוד עלייה למעלה הימנו

וכך גם, באותו אופן, בעליית הגופים כימות המשיח ובתחיית המתים. אבל "וחד חרוב" הוא האלף השביעי, שבו מגיעות כל העליות לשלמותן העליונה, עד שאין עלייה למעלה ממנה;

שהוא סוף וקץ לכל המדרגות והעליות שאפשר להיות לפי מזג ותכונת השמיטה ההיא שית אלפי שנין וחד חרוב ובכל שמיטה ושמיטה לפי מה שהיא כך הוא עליית אלף הז' שבה

שהוא הסוף והגבול של כל המדרגות והעליות האפשריות, לפי המזג והטבע של אותה שמיטה: "שית אלפי שנין וחד חרוב". ובכל שמיטה ושמיטה, לפי מהותה, כך היא עליית האלף השביעי שלה,

שהיא תכלית השלימות של כל העליות ונקי' בחי' מנוחה שהיא בחי' עלייה שאין למעלה הימנה עוד עלייה וזהו וחד חרוב שהוא בבחינת מנוחה:

שהיא השלמות העליונה של כל העליות, והיא נקראת בחינת מנוחה; וזה בחינת עלייה שאין עלייה למעלה ממנה. וזהו "וחד חרוב", שהוא בבחינת מנוחה.

5 והנה כתיב לכו חזו מפעלות אלקים אשר שם שמות בארץ ואמרו"ל אל תקרא שמות אלא שמות.

והנה נאמר: "לכו חזו מפעלות ה', אשר שם שמות בארץ", וחז"ל אמרו: "אל תקרא שמות אלא שמות".

והענין כי הנה בחי' שמות הוא ענין חד חרוב דהיינו בחינת מנוחה סוף ותכלית כל העליות ואעפ"כ כל זה הוא

העניין הוא שמדרגת שמות היא עניין "חד חרוב", כלומר בחינת המנוחה, הסוף והתכלית של כל העליות. ואף על פי כן, כל זה הוא

רק בחי' שמות שאין זה אלא מבחי' שמו מדת מלכותו ית' כמאמר יחיד חי העולמים מלך כו'.

רק בחינת שמות, שהרי אין זה אלא מבחינת שמו, מידת מלכותו יתברך, כמאמר: "יחיד, חי העולמים, מלך" וכו'.

כלומר שהוא יחיד ומיוחד לבדו כמו קודם שנברא העולם שאינו בגדר עלמין כלל ומה שהוא חי העולמים

כלומר, הוא יחיד ומיוחד לבדו, כפי שהיה קודם שנברא העולם, ואין הוא בגדר עולמות כלל; ואשר לכך שהוא "חי העולמים",

הנה החיות המתפשט בעולמות אינו אלא בבחי' מלך ומלכותך מלכות כל עולמים כתיב שכל העליות וכל העולמות עד רום המעלות בכל שמיטה ושמיטה וכמה שמיטין ויובלות כו'

הרי החיות המתפשטת בעולמות היא רק בבחינת "מלך". ונאמר: "מלכותך מלכות כל עולמים"; שכן כל העליות וכל העולמות, עד רום המעלות, בכל שמיטה ושמיטה, ובכמה שמיטות ויובלות וכו',

הן הם רק בחי' מלכותו ית' שמתענגים ונהנין מזיו השכינה ובעונג זה יש כמה מדרגות ועליות עד רום המעלות וכל זה הוא

הם רק בחינת מלכותו יתברך, ובה הם מתענגים ונהנים מזיו השכינה. בעונג זה יש מדרגות ועליות רבות, עד רום המעלות; וכל זה הוא

רק התפשטות זיו כבוד מלכותו ית' אבל בו ית' בכבודו ובעצמו לית מחשבה תפיסא ביה כלל:

רק התפשטות זיו כבוד מלכותו יתברך. אבל בו יתברך, בכבודו ובעצמו, אין מחשבה תופסת כלל.

6 והנה בחי' ענג זה בכללו הוא בחי' למחר לקבל שכרם ובהיום לעשותם הוא בחי' התפשטות הרצון שהרצון הוא חיצוניות עונג כנודע בחוש שכל דבר שיש בו תענוג לזה נוטה הרצון.

והנה, בחינת התענוג הזאת בכללותה היא בחינת "מחר לקבל שכרם"; ואילו "היום לעשותם" היא בחינת התפשטות הרצון. הרצון הוא החיצוניות של התענוג, כפי שמוכר לנו מניסיון: הרצון נמשך אל כל דבר שיש בו תענוג.

והיינו התפשטות רצונו וחכמתו ית' בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן שהם תר"ך עמודי אור הנמשכים מעונג העליון.

כלומר, רצונו וחכמתו ית' מתפשטים בתרי"ג מצוות התורה ובשבע מצוות דרבנן, שהן שש מאות ועשרים עמודי אור הנמשכים מן התענוג העליון.

וכל מצות צריכות כוונת הלב שהוא נקודת פנימיות הרצון שכלב לדבקה בו ית' על ידי מצותיו כמאמר אשר קדשנו במצותיו.

כל המצוות צריכות כוונת הלב, שהיא הנקודה הפנימית של הרצון שכלב: להידבק בו ית' באמצעות מצוותיו, כמאמר הברכה: "אשר קדשנו במצוותיו".

7 והנה כמו שיש בעונג עילוי אחר עילוי עד רום המעלות כך ברצון נקודה פנימית הלב עומקא דלבא הנקרא בשם כנסת ישראל

כעת, כשם שבתענוג יש עלייה אחר עלייה, עד לרום המעלות, כך גם ברצון — הנקודה הפנימית שכלב, עומק הלב (עומקא דליבא), הנקראת בשם כנסת ישראל,

כמ"ש במ"א יש ג"כ עילוי אחר עילוי עד שיהיה גלוי הרצון הנמשך למטה בנפש בעומקא דלבא בבחי' מאד מאד עד רום המעלות להיות בבחי' מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי.

כפי שמבואר במקום אחר, יש גם כאן עלייה אחר עלייה, עד שגילוי הרצון הנמשך למטה אל תוך הנפש, בעומק הלב, יהיה בבחינת "מאד מאד", עד לרום המעלות, ויגיע לבחינת "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ; כלה שארי ולבבי".

8 ובארץ הוא בחי' שמות בארץ שלא יהיה חפץ זה בתערובות עם עמך רק אליו לבדו ית' כלתה נפשי ולבבי.

"על הארץ" היא בחינת "שמות בארץ": שהרצון הזה לא יהיה מעורב בדבר כלשהו לצד "עמך", אלא יהיה מכוון רק אליו לבדו, יתברך: "כלתה נפשי ולבבי".

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי עולם הבא שכל חיי העולם הבא

וזהו [פירוש] "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא". שהרי כל חיי העולם הבא

שהם עליות עד אין קץ בבחי' עונג עליון להתענג בהוי"ה וליהנות מזיו השכינה שהיא בחי' מלך בלבד מבחינת שמות בארץ

שהם עליות שאין להן קץ בבחינת תענוג עליון, להתענג בהוי"ה וליהנות מזיו השכינה, שהיא בחינת "מלך" בלבד, מבחינת "שמות בארץ";

אבל תשובה ומעשים טובים שעיקר התשובה הוא בנקודת פנימיות הלב מעומקא דלבא מפנימיות הלב היא מלובשת במעשים טובים

אבל תשובה ומעשים טובים — שהרי עיקר התשובה הוא בנקודת פנימיות הלב, מעומק הלב, מפנימיות הלב — מתלכשים במעשים טובים,

שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן שהן הן גלוי רצון העליון ב"ה הוא העולה למעלה מעלה מבחי' העונג כי העונג הבא לנשמות הוא ע"י התלבשות בהשגת הנשמה שתהא הנשמה מתענגת לפי השגתה שהם תרי"ג מצוות התורה ושבע מצוות דרבנן, והן עצמן גילוי רצון העליון ברוך הוא; והוא העולה למעלה מעלה מבחינת התענוג. שכן התענוג המגיע לנשמות בא באמצעות התלבשות בהשגת הנשמה, כך שהנשמה מתענגת לפי מידת השגתה;

אבל הרצון הוא למעלה מההשגה שהוא בכח"י גולגלתא דחפ"א על מוחא וכמ"ש במ"א על פסוק אשת חיל עטרת בעלה.

אבל הרצון הוא למעלה מן ההשגה, והוא בבחינת גולגלתא החופה על המוח, כפי שנתבאר במקום אחר על הפסוק "אשת חיל עטרת בעלה".

9 וזהו ובכואה לפני המלך היא עליית כנסת ישראל לפני בחי' המלך ולמעלה הימנו בהתעלות הרצון לדבקה בו ית' בכבודו ובעצמו למעלה מעלה מבחי' שמו ומלכותו. ואזי אמר עם הספר ישוב מחשבתו וגו':

וזהו [פירוש] "וכאשר באה לפני המלך": עליית כנסת ישראל לפני בחינת "המלך" ולמעלה ממנה, כשהרצון מתעלה כדי להידיבק בו יתברך, בכבודו ובעצמו, למעלה הרבה מבחינת שמו ומלכותו. ואזי אמר עם הספר: מחשבתו תשוב" וגו'.

10 וביאור הענין כי הנה כל עבודת האדם בעוה"ז הוא לברר הטוב מהרע ויש בירור אחר בירור עד רום המעלות.

ביאור הענין: כל עבודתו של האדם בעולם הזה היא לברר את הטוב מן הרע, ויש בירור אחר בירור, עד לרום המדרגות.

הבירור הוא ע"י חכמה כח מ"ה [מה] שהוא בחי' הביטול ליכטל וליכלל אליו ית' והוא לפני המלך הבירור נעשה באמצעות חכמה, כוח מ"ה, שהיא בחינת הביטול: להתבטל ולהיכלל בו יתברך. וזהו "לפני המלך",

כי בחי' מלך הוא בבחי' העולם לשון העלם והסתר פנים להיות כמה צמצומים רבים ועצומים שיהיה בחי' עם לשון עוממות דברים זרים ונפרדים כו'.

כי בחינת "מלך" שייכת לבחינת העולם — מילה הקשורה להעלם ולהסתר פנים — באמצעות צמצומים רבים ועצומים, כדי שתהיה בחינת "עם", מילה הקשורה לעמימות: דברים זרים ונפרדים וכו'.

כי אין מלך בלא עם ובחי' חכמה הוא כח מ"ה [מה] דהיינו להעלות מעלמא דפרודא לקשר ולייחד אליו ית' בבחי' בטול אליו לבדו.

כי אין מלך בלא עם. ובחינת חכמה היא כוח מ"ה, כלומר להעלות [דברים] מעלמא דפרודא, עולם הפירוד, ולקשור ולאחד [אותם] עמו יתברך, בביטול אליו לבדו.

11 והנה הבירור הוא במחשבה כמו שנראה בחוש בגשמיות שכאשר יפול לאדם איזה ענין הוא חושב ומהרהר בו ואת הטוב יקבל

והנה הבירור נעשה במחשבה, כפי שניתן לראות בבירור גם בעניינים גשמיים: כשעולה לאדם עניין כלשהו, הוא חושב ומהרהר בו, ואת הטוב הוא מקבל,

ונקלט במוחו ומחשבתו להיות גומר כך בדעתו שיקום הדבר ויהיה כך בפועל ממש ואת הרע דוחה לחוץ ובחי' מחשבה הוא נקרא ספר בחי' צירופי אותיות.

והוא נקלט במוחו ובמחשבתו, עד שהוא מגיע להחלטה בדעתו שהדבר יתקיים ויהיה כך בפועל ממש; ואת הרע הוא דוחה החוצה. בחינת המחשבה נקראת "ספר", בחינת צירופי אותיות.

12 והנה באתערותא דלתתא בכואה לפני המלך בבחי' חכמה ובבחי' בירור כנ"ל. אזי אתעדל"ע [אתערותא

דלעילא] להיות אמר עם הספר שיהיה בירור בחי' חכמה במחשבה העליונה בחי' ספר

כעת, כעקבות אתערותא דלתתא — "כאשר באה לפני המלך", בבחינת חכמה ובבחינת בירור, כאמור לעיל — באה אתערותא דלעילא, כדי שיהיה "אמר עם הספר": שיתבררו בבחינת חכמה שבמחשבה העליונה, בבחינת הספר,

צירופי אותיות שידחה הרע לחוץ ופסולת וסיגים שלוחי הדין והקטרוג המעכבים ומונעים את האדם בעבודת ה' מבית ומבחוץ בגשמיות ורוחניות וישוב מחשבתו הרעה על ראשו.

צירופי אותיות, כך שהרע יידחה החוצה, וכן הפסולת והסיגים — שלוחי הדין והקטרוג המעכבים את האדם ומונעים ממנו לעבוד את ה', מבפנים ומבחוץ, בעניינים גשמיים ורוחניים — ו"מחשבתו הרעה תשוב על ראשו".

13 ובירורם הוא ע"י העלאתם לבחי' מחשבה העליונה דייקא שעלייה זו גורמת להם הירידה והדחיה לחוץ כי

בירורם נעשה דווקא באמצעות העלאתם לבחינת המחשבה העליונה; שכן העלייה הזאת מביאה עליהם ירידה ודחיה החוצה. כי

הנה בהיותם למטה אין תופסין מקום כלל שממית בידיהם תתפש וגו'. והם כמשל השמרים שהם ביין. כשהם למטה, אין הם תופסים מקום כלל: "שממית בידיהם תיתפס" וגו'. והם דומים לשמרים שביין.

14 וכמ"ש ויגר מזה אך שמריה ימצו וגו' שהם הם בחי' שמרים שכשהם למטה כך יפה להם. וכמו שכתוב: "ויגר מזה אך שמריה ימצו" וגו', שכן הם עצמם בחינת השמרים; כשהם למטה, טוב להם כך. וזו היא הסיבה שכל הרשעים מגביהים את עצמם קודם מפלתם וכמו שהיה בהמן שגדלו ונשאו על כל השרים וגו'.

וזו הסיבה שכל הרשעים מגביהים את עצמם לפני מפלתם, כפי שהיה אצל המן, "אשר [המלך] הגדיל ונשא אותו מעל כל השרים" וגו'.

15 וכמ"ש לפני שבר גאון. והיינו דכתיב אם תגביה כנשר וגו' משם אורידך נאום ה' משם דייקא כמו שכתוב: "לפני שבר גאון". וזהו שכתוב: "אם תגביה כנשר וגו', משם אורידך נאום ה'" — "משם" דווקא. שהגבהתם ועלייתם למעלה היא הגורמת השפלתם ומפלתם לפי שלא יוכלו לעמוד במקום גבוה ומדרגה העליונה בחי' ספר לפיכך ימחו מספר חיים כתיב. שהרי הגבהתם ועלייתם למעלה הן הגורמות להשפלתם ולמפלתם, מפני שאינם יכולים לעמוד במקום גבוה ובמדרגה העליונה, בחינת ספר. לכן נאמר: "ימחו מספר חיים".

משא"כ כשהם למטה אין תופסין מקום כלל כמשל צואה כשהיא בבית הכסא ובאשפה שם מקומה הראוי לה משא"כ כשמכניסין אותה לבית דוחין אותה לחוץ.

אבל כשהם למטה, אינם תופסים מקום כלל, כפי שממחישה הדוגמה של צואה: כשהיא בבית הכיסא ובאשפה, זהו מקומה הראוי; אך כשמכניסים אותה לבית, דוחקים אותה החוצה.

16 והנה התעלותם לבחי' ספר ומחשבה עליונה הוא אחרי התעלות כנסי' [כנסת ישראל] שהוא בחי' נקודת פנימיות הלב לבחי' ומדרגת לפני המלך

והנה, העלאתם למדרגת ספר ומחשבה עליונה באה לאחר עליית כנסת ישראל, שהיא נקודת פנימיות הלב, למדרגת "לפני המלך";

משא"כ כשהיא למטה וצריכה היא בעצמה להתברר עדיין אי אפשר להיות בירור אחר במדרגת השמרים.

אבל כשהיא למטה ועדיין צריכה בעצמה להתברר, עדיין אין אפשרות לבירור נוסף, במדרגת השמרים.

17 וככה הוא ממש בנפש הבהמית שבכל אדם בפרטות אי אפשר להתברר דהיינו להפריד הרע שבה מהטוב ולהפך הטוב שבה מחשוכא לאורה כו'

וכך ממש הוא גם בנפש הבהמית של כל אדם ואדם: אי אפשר לברר אותה — כלומר, להפריד את הרע שבה מן הטוב, ולהפוך את הטוב שבה מחושך לאור וכו',

לסטרא דקדושה אם לא שתתברר תחלה נפש האלהית ותתעלה למעלה מעלה ע"י בירור לבושי' דקדושה שהם מחשבה דבור ומעשה המתבררים ע"י עסק התורה ומצותיה שהם התפשטות והשתלשלות רצון העליון ב"ה.

לצד הקדושה — אלא אם כן נפש האלקית תתברר תחילה ותתעלה מעלה מעלה, באמצעות בירור לבושי' הקדושה, שהם מחשבה, דיבור ומעשה. לבושים אלה מתבררים באמצעות העיסוק בתורה ובמצוותיה, שהן התפשטות והשתלשלות של הרצון העליון, ברוך הוא.

וזהו והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה' וגו' הוא רצון העליון המלביש הנפש ומעלה אותה למעלה מעלה לבחינת גלגלתא כנ"ל. וכמ"ש במ"א ע"פ שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' לגלגלתם וגו':

וזהו [פירוש] "נפש אדוני תהיה צרורה בצרור החיים עם ה'" וכו': זהו הרצון העליון, המתלבש בנפש ומעלה אותה מעלה מעלה, לבחינת גלגלתא, כנזכר לעיל. וכפי שמבואר במקום אחר על הפסוק "הרימו את ראש כל עדת בני ישראל" וכו', "לגולגולותם" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק